

Den norske legeforening

Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Deres ref.: 17/3545

Vår ref.:

Dato: 8.8.17

Høring fra LSA: Veileder for kommunens oppfølging av brukere med store og sammensatte behov

LSA ønsker å uttale seg til høringsutkastet om denne veilederen. Sekretariatet ber om tilbakemelding på om veilederen vil kunne sette kommunene i bedre stand til å ivareta pasienter med store og sammensatte behov, evt. hva som mangler – og forslag til andre tiltak.

Dette er etter LSAs vurdering en godt vurdert problemstilling. Etter å ha lest veilederen ser *ikke* LSA at dette er en praktisk brukbar veileder for den kommunale kommunehelsetjenesten og kommunale ledere. Slik LSA ser dette er veilederen altfor lite konkret, i tillegg til at den består av mange «selvfølgeligheter» beskrevet over mange sider.

Det er imidlertid enkelt å være enig med veilederens overordnede intensjon for kommunehelsetjenesten:

- Sterkere ledelse
- Økt kompetanse
- Tverrfaglig teamarbeid

Hvordan disse målene skal nås, står for LSA fremdeles nokså uklart etter å ha lest denne veilederen.

Føringene i veilederen oppleves velmente og mange ganger svært fornuftige, men bærer preg av å være så generelle og vage at det neppe vil føre til endret praksis i kommunene. Eksempel på dette er «*Oppfølging i samsvar med denne veilederen bør gjøres etter en vurdering av omfang og kompleksitet av en persons samlede behov for helse- og omsorgstjenester og eventuelt også i kombinasjon med andre tjenester*» (kap 2 s 10), og «*Ledere bør legge vekt på å skape lærende organisasjoner som kontinuerlig fremmer deling og utvikling av kompetanse*» (kap 3, s15)

LSA savner kommuneoverlegens rolle i kommunehelsetjenesten beskrevet i denne veilederen. En av kommuneoverlegens fremste roller er å rådgi både det administrative og politiske nivået i kommunen i saker av betydning for befolkningens helsetilstand. Mange av problemstillingene som behandles i kap 4 og 5 i denne veilederen vil naturlig kunne løses av kommuneoverlegen med fagstab. Det at den samfunnsmedisinske kompetansen med kommuneoverlegen som den øverste medisinfaglige kompetansen i den kommunale administrasjonen ikke er nevnt i denne veilederen, er en stor svakhet

som *må* påpekes. Kommunehelsetjenesten er en kompleks medisinfaglig tjeneste med mange aktører. En overordnet medisinfaglig ledelse i kommuneadministrasjonen mener LSA er av avgjørende betydning for å heve kvaliteten i tjenestene, ikke minst når det gjelder problemstillinger med store og sammensatte behov slik denne veilederen omtaler. Dette er en annen lederrolle enn det fastlegene skal bekle på sitt legekontor. I mange kommuner har kommuneoverlegen marginale stillingsprosenter, som vanskeliggjør det samfunnsmedisinske arbeidet. Å utøke og konkretisere innholdet i den allerede lovpålagte stillingen til kommuneoverlegen vil være en effektiv måte å imøtekomme behovet for mer medisinfaglig ledelse av kommunehelsetjenesten og øke kompetanse og kvalitet.

På lik linje med kommuneoverlegens rolle, mener LSA at fastlegens rolle i denne veilederen er marginalisert. Fastlegen har det medisinfaglige ansvaret for enkeltpasientene, og vil være avgjørende dersom tverrfaglige team skal fungere i praksis. Hvordan fastlegens rolle skal være i denne modellen i praksis er her ikke beskrevet. Behovet for flere fastleger i kommunehelsetjenesten berøres ikke. Det er derfor ikke mulig å bruke veilederen til å vurdere hvordan fastlegens rolle i kommunehelsetjenesten skal utvikles framover. Dette er en stor svakhet med veilederen. LSA mener at uten en sterk fastlegeordning med tilstrekkelig kapasitet forringes kommunehelsetjenesten.

Avslutningsvis ønsker LSA å påpeke at team- og samarbeidet som denne veilederen etterlyser allerede eksisterer i ulike former i de aller fleste kommuner. Det vil alltid være behov for forbedringsarbeid, og økt fokus på kvalitetsarbeid i kommunen er velkomment sett fra LSAs side. Imidlertid mener vi ikke nødvendigvis svaret ligger i flere «ansvarsgrupper» med nye navn, men mulighet for å utvikle og bygge opp tjenester som imøtekommer dagens utfordringsbilde, både med tanke på menneskelige og økonomiske ressurser. Å rekruttere kompetanse til kommunene er en utfordring, og dette må tas på alvor fra myndighetenes side, dersom kommunehelsetjenesten skal videreutvikles og forbli grunnsteinen i det norske helsevesenet også i årene framover.

Med vennlig hilsen

Kirsten Toft
Leder av LSA